Van: Griend, Christiaan van de <c.j.j.vandegriend@minocw.nl>
Verzonden: donderdag 20 april 2023 12:00
Aan: Raadsgriffie <raadsgriffie@leudal.nl>
CC: Robert Martens <r.martens@leudal.nl>; Henk Rademakers <h.rademakers@leudal.nl>
Onderwerp: Reactie inzake brief Antoniusschool Buggenum/Leudal

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand vindt u een reactie op de brief van de gemeenteraadsfractie uit Leudal van 3 april jl.. Als deze reactie nog tot verdere vragen leidt, hoor ik graag van u. De brief zal ook per papieren post volgen, maar vanwege de urgentie van de situatie ontvangt u hem vast per mail. Vanwege het eerdere contact met dhr. Martens en dhr. Rademakers zend ik hen deze brief ook. De brief van de gemeenteraad werd ook via de Vaste Kamercommissie onderwijs naar de Minister gestuurd, met het verzoek om een afschrift van de reactie. Zij zullen later vandaag een afschrift krijgen van onze reactie.
Voor verdere vragen ben ik bereikbaar via dit mailadres of via 06-46849150.
Met vriendelijke groet,

Christiaan van de Griend

Christiaan van de Griend
Beleidsmedewerker primair onderwijs
.....
Afdeling Bestuur, Stelsel en Juristen
Directie Primair Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Rijnstraat 50 | 2515 XP Den Haag
.....
M 06-46849150
c.j.j.vandegriend@minocw.nl
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | Rijksoverheid.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Gemeenteraad Leudal
Leudalplein 1
6093 HE Heythuysen

Primair Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
C.J.J. van de Griend
T +31646849150
c.j.j.vandegriend@minocw.nl

Onze referentie
37883110
Uw brief van
03 april 2023
Uw referentie

Datum 20 APR. 2023
Betreft Reactie op brief over school in Buggenum

Geachte leden van de gemeenteraad in Leudal,

Ik ontving 3 april jl. uw brief over de sluiting van een school in de Buggenum, één van de kernen in uw gemeente. In uw brief doet u het verzoek om de continuïteit van primair onderwijs te Buggenum te borgen. U geeft aan dat er wellicht een wettelijke grondslag vanuit de Wet op primair onderwijs is, of dat er een discretionaire bevoegdheid bestaat, waar ik gebruik van kan maken. U geeft aan dat er sprake is van een uitzonderlijke situatie in Buggenum die een spoedige en creatieve oplossing vraagt.

Ik begrijp de zorgen van uw raad over het sluiten van de school en het effect op de leefbaarheid van de kleine kernen. Ook de behoefte van de ouders en leerlingen van Buggenum aan een school in het eigen dorp begrijp ik heel goed. Naar aanleiding van uw brief is daarom door mijn ambtenaren contact gezocht met de gemeente Leudal en ook is kennisgenomen van het feitenrelaas van het bestuur dat verantwoordelijk is voor de school en van de reactie van de Raad van Toezicht van het bestuur.[1] Uit de reacties maak ik op dat de huidige situatie een lange aanloop kent, die heeft geleid tot het vertrek van de helft van de leerlingen in februari en tot een (vervolg)vertrek van de overige leerlingen in maart. Dit ondanks de toezegging van het bestuur de school tot in ieder geval 2026 open te houden.

Hoezeer ik de oproep om in te grijpen begrijp vanuit de behoefte aan goed onderwijs voor de kinderen in Buggenum, ligt het primaat hier bij de schoolbesturen en de gemeente. Er bestaat voor mij geen wettelijke grondslag, noch een discretionaire bevoegdheid, om op dit moment ergens tegen op te treden. Momenteel bestaat de school nog als BRIN-nummer en het bestuur beziet de mogelijkheden voor het aanbieden van onderwijs in Buggenum. Zij komen eind april met de resultaten van onderzoek naar continuering van onderwijs in Buggenum. Ik hoop dat de uitkomsten van dat onderzoek jullie verder op weg helpen. Ik wil de betrokken partijen hierbij op het hart drukken dat de ouders en leerlingen in Buggenum bij dit proces voldoende worden betrokken.

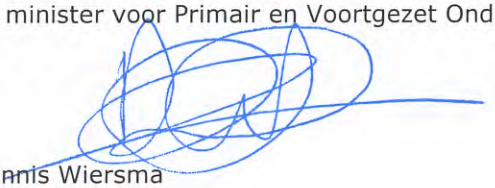
[1] Zoals te vinden op https://spolt.nl/nieuws/ontwikkelingen-antoniusschool/

Als er door het bestuur echter geen actie wordt ondernomen dan heeft de school per 1 augustus dit jaar geen leerlingen meer en volgt daarmee beëindiging van de bekostiging. Ik roep de betrokken partijen daarom ook op, in het belang van goed en bereikbaar onderwijs voor de kinderen in Buggenum, hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Naast bereikbaarheid zullen in deze zoektocht ook onderwijskwaliteit, doelmatigheid en het lerarentekort een rol spelen.

Ik heb er vertrouwen in dat het gesprek hierover met elkaar leidt tot een werkbare oplossing als het belang van goed onderwijs voor de kinderen in Buggenum voorop blijft staan. Als er tijdens dat proces nog vragen zijn waar mijn ministerie bij van dienst kan zijn, kan altijd contact worden gezocht.

Met vriendelijke groet,

de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,

Dennis Wiersma

Van: Dirk Jimmink <d.jimmink@leudal.nl>
Verzonden: maandag 3 april 2023 10:57
Aan: 'secretariaatmpvo@minocw.nl' <secretariaatmpvo@minocw.nl>
Onderwerp: Brief formeel verzoek fracties gemeenteraad Leudal aan MinOCW inzake situatie PO Buggenum

Geachte minister,

Hierbij vragen de fracties van de gemeenteraad van Leudal uw aandacht voor bijgaande brief. Graag vernemen wij spoedig uw reactie.

Met vriendelijke groet,
Namens de fracties van de gemeenteraad van Leudal,

Dirk Jimmink, raadslid CDA te Leudal

Gezamenlijke fracties van de gemeenteraad van Leudal
Leudalplein 1
6093 HE Heythuysen

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
t.a.v. de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs, de heer Drs. A.D Wiersma
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Kopie: College van B&W gemeente Leudal
Bestuursbureau SPOLT
Raad van toezicht SPOLT
Werkgroep Behoud basisschool Buggenum
Tweede Kamerfracties

Heythuysen, 3 april 2023
Betreft: Verzoek steun voor continuïteit van primair onderwijs te Buggenum

Geachte Minister,

Hierbij vragen de fracties van de gemeenteraad van Leudal gezamenlijk uw steun bij de ontstane situatie in het primair onderwijs te Buggenum. In deze brief wordt het *verzoek* kort toegelicht, gevolgd door een korte schets met daarin een aantal *argumenten*. Ten slotte wordt een mogelijke *oplossingsrichting* beschreven.

Verzoek
De gemeenteraad van Leudal verzoekt u met urgentie om de continuïteit van primair onderwijs te Buggenum te borgen. Wellicht is er een wettelijke grondslag vanuit de Wet op primair onderwijs of is het mogelijk dat u gebruik maakt van een discretionaire bevoegdheid. Er is sprake van een uitzonderlijke situatie in Buggenum die een spoedige en creatieve oplossing vraagt.

Achtergrond
De totstandkoming van dit verzoek kent een lange geschiedenis waarover hieronder in de argumenten meer zal worden toegelicht. Diverse raadsleden hebben de laatste periode gesproken met ouders uit Buggenum en hebben met eigen ogen en oren kunnen waarnemen hoe nijpend de situatie momenteel is. Voor de kinderen uit groep 8 bijvoorbeeld, is het nu door de instabiele situatie extra stressvol om zich voor te bereiden op het voortgezet onderwijs. Alle betrokken partijen, waaronder de gemeente Leudal en SPOLT, zouden in deze kritisch terug moeten blikken of er is gedaan wat nodig is in het belang van de kinderen. Want het is evident dat er een school leeg staat en dat deze partijen een expliciete verantwoordelijkheid dragen.

Argumenten
Hieronder worden de argumenten uiteengezet die ons inziens legitimatie verschaffen voor het hierboven geschetste verzoek.

1. Gestagneerde continuïteit van primair onderwijs
2. Risico op stagnatie van de ontwikkeling van de kinderen te Buggenum
3. Uitzonderlijke situatie vraagt uitzonderlijke maatregelen
4. Leefbaarheid in de kern
5. Onomkeerbare vertrouwensbreuk

Ad 1: Gestagneerde continuïteit van primair onderwijs
Op dit moment is er sprake van stagnatie in de continuïteit van onderwijs in de kern Buggenum. Onderwijsstichting SPOLT gebruikt de korte termijn, tot 30 april 2023, om tot een alternatieve invulling van onderwijs te komen op de huidige locatie[1].

Dat betekent echter dat op dit moment geen onderwijs wordt verzorgd in de school en gelet op de vertrouwenscrisis (zie verder ad 4) is het niet aannemelijk dat er met SPOLT binnen de huidige school een vorm van onderwijs zal volgen waar de basisschoolleerlingen van Buggenum redelijkerwijs gebruik van zouden kunnen maken. De stagnatie van de continuïteit is verwoord in het Provinciaal dagblad De Limburger[2] waaruit ook de onmacht van het dagelijks bestuur van gemeente Leudal blijkt[3]. Kortom: er is geen zicht of perspectief op een spoedige continuïteit van basisonderwijs in de kern Buggenum.

Ad 2: Risico op stagnatie van de ontwikkeling van de kinderen te Buggenum
Door de ontstane impasse tussen schoolbestuur en ouders zijn nu de leerlingen 'kind van de rekening'. Indien er niet spoedig een oplossing volgt dreigt een uiterst onwenselijke situatie waarin de leerlingen voor langere tijd geen thuisnabij onderwijs kunnen volgen, ten minste gedurende de rest van het lopende schooljaar 2022/2023. Het is vervolgens de vraag hoe het volgend schooljaar eruit zal zien. Hierdoor dreigt een stagnatie van de ontwikkeling van de kinderen; ten eerste de cognitieve ontwikkeling en wel door het ontbreken van onderwijs. In de tweede plaats wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen bedreigd. Een nabije leeromgeving wordt hen onthouden waardoor een gezonde relatieopbouw met betekenisvolle anderen wordt belemmerd.

Ad 3: Uitzonderlijke situatie vraagt uitzonderlijke maatregelen
Wellicht is dit de eerste keer dat voorliggende situatie zich in Nederland voordoet. Een situatie waar midden in het schooljaar, na 1 februari, de school haar deuren heeft gesloten en er op korte termijn geen uitweg lijkt te zijn om het tij om te keren. Zoals aangegeven is de meest voor de hand liggende oplossingsrichting niet eenvoudig om te zetten als feitelijke oplossing. Voor exploitatie van de school, of het nu een nevenvestiging betreft of een nieuw te stichten school, is normaliter veel tijd nodig en extra financiële middelen indien de situatie zich na de teldatum voordoet zoals in deze. Om te voorkomen dat deze situatie leidt tot dupering van de kinderen is het noodzakelijk zo spoedig mogelijk in een oplossing te voorzien.

---

1 Ontwikkelingen Antoniusschool - Stichting SPOLT, bezocht op dd. 30 maart 2023
2 Artikel In strijd om behoud basisschool Buggenum doemen drie scenari... - De Limburger, gepubliceerd op dd. 29 maart 2023
3 Document Leudal - Collegemededeling 17mrt23 stand van zaken sluiting basisschool Antonius in Buggenum - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl) , bezocht op dd. 30 maart 2023

Ad 4: Leefbaarheid in de kern

Gemeente Leudal is een plattelandsgemeente. Een gemeente die zestien kernen telt en grote waarde hecht aan eigen autonomie, leefbaarheid en perspectief voor haar inwoners. Een basisschool is een van de levensaders van een dorp en van groot belang voor de leefbaarheid. Een school maakt dat jonge mensen willen blijven wonen, dat gezinnen naar het dorp trekken en dat het aantrekkelijk wordt voor ondernemers om zich er te vestigen. De school is het existentiële voorbeeld van ontwikkeling, groei en leven. Dát is wat een kern nodig heeft en dát is nu exact wat Buggenum, zonder daar grip op te hebben, dreigt te verliezen.

Ad 5: Onomkeerbare vertrouwensbreuk

SPOLT heeft de afgelopen jaren aangegeven de school in drie dorpen te willen sluiten. Het college en de gemeenteraad hebben zich met gedeeltelijk succes ervoor ingezet dat de scholen in deze dorpen worden behouden. In Heibloem is de school inmiddels overgenomen door stichting Meijel. Akkoord!-PO was voornemens om zowel de Liduinaschool te Kelpen-Oler, als wel de Antoniusschool te Buggenum over te nemen. Vervolgens besloot SPOLT in een laat stadium om de Antoniusschool niet over te dragen, en dat heeft geleid tot een onomkeerbare breuk. Een vertrouwensbreuk in de relatie tussen ouders van de betreffende kinderen en het onderwijsbestuur SPOLT. Eerder heeft SPOLT, door teruglopende leerlingaantallen, verzocht om extra financiële steun voor exploitatie bij de gemeente Leudal. Toen het onduidelijk was of de steun zou worden gegeven, gaf SPOLT aan een sluiting te overwegen, tot angst en ergernis van zowel gemeente als ouders. Op de valreep heeft SPOLT voor het lopende schooljaar het besluit genomen om de Antoniusschool toch open te houden en na deze onzekere periode van onduidelijkheid was de relatie met SPOLT te zeer beschadigd voor ouders om nog langer het vertrouwen te hebben.

Oplossingsrichting

Het gebouw waarbinnen de Antoniusschool is gevestigd volstaat om onderwijs te kunnen bieden. De huidige onderwijsstichting SPOLT heeft te kennen gegeven in de maand april te onderzoeken of er een alternatieve vorm van onderwijs op de locatie kan worden geboden door de eigen stichting. Gelet op de onhoudbare situatie in Buggenum (zie ad 5) is het onwaarschijnlijk dat dit onderzoek zal leiden tot een houdbaar en wenselijk vervolg waarmee de kinderen van Buggenum alsnog primair onderwijs zouden kunnen volgen in het eigen dorp.

Er heeft zich een voor de regio bekende onderwijsstichting gemeld om te anticiperen op de ontstane situatie, te weten: Akkoord!-PO. Deze stichting, die op steun kan rekenen van vele ouders van de kinderen te Buggenum, stelt dat zij welwillend is om het (openbaar) onderwijs te Buggenum te organiseren. Sinds het schooljaar 2022/2023 organiseert Akkoord!-PO in de gemeente Leudal ook het primair onderwijs te Kelpen-Oler op de Liduinaschool. Relevant in deze is dat de overheid een wettelijke taak kent in het organiseren van voldoende openbaar onderwijs en dat een meerderheid van de ouders in Buggenum voornemens is om de kinderen het onderwijs weer in Buggenum te laten volgen indien het openbaar onderwijs betreft.

De oplossingsrichting dient daarom ook hier gezocht te worden wat betreft de gemeenteraad. Het is echter uiterst complex om te midden van een lopend schooljaar, na de (tel)datum van 1 februari een nevenvestiging te openen, dan wel een nieuwe school op te richten. Tegelijkertijd zou zo een exercitie een onevenredig groot financieel ondernemingsrisico met zich mee brengen indien er niet wordt voorzien in een financiële compensatie en een bespoediging ten aanzien van de termijnen binnen het vigerend beleid en wetgeving om deze ambitie te kunnen realiseren.

Ten slotte

In dit schrijven hebben wij u een unieke situatie geschetst. Een situatie die alleen maar verliezers kent, en wel met name de basisschoolleerlingen die volgens de geest van de Wet thuisnabij onderwijs zouden moeten kunnen volgen. Samen zoeken wij naar een oplossingsrichting en die lijkt voorhanden. Om de oplossing daadwerkelijk om te zetten in actie vragen wij u om ondersteuning. Wij vertrouwen erop dat u deze situatie op waarde inschat en dat u alle bronnen of bevoegdheden die u zou kunnen aanwenden ook zult onderzoeken en toepassen. Daarvoor danken wij u bij voorbaat en wij vernemen graag spoedig uw reactie.

Hoogachtend,
De fracties van de gemeenteraad van Leudal, bestaande uit de

Fractie Samen Verder
Fractie Ronduit Open
Fractie CDA
Fractie D66
Fractie Progressief Akkoord Leudal